

Quickscan Flora & Fauna incl. nader onderzoek

COLOFON

Quicksan Flora & Fauna incl. nader onderzoek Zuidrand Franciscushof Raalte

OPDRACHTNEMER	BTL Advies B.V. Oude Apeldoornseweg 41 7333 NR, Apeldoorn T 055 3124070 E advies@btl.nl
OPGESTELD DOOR GEVERVIEERD DOOR	Jeffrey Willems / Stefan de Klepper (nader onderzoek) Stefan de Klepper Tom Zeegers
OPDRACHTGEVER	Gemeente Raalte Postbus 140 8100 AC Raalte
PROJECTNUMMER	725190001
STATUS	DEFINITIEF
VERSIE	1.1
DATUM	17-01-2020

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

BTL Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van BTL Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart BTL Advies bv dan ook voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. BTL Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. BTL Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUD

COLOFON	2
INHOUD	3
1 INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Gebiedsbeschrijving	4
1.3 Wettelijk kader	5
2 WERKWIJZE	6
2.1 Bronnenstudie	6
2.2 Biotooptoets (Veldbezoek)	6
2.3 Nader onderzoek	6
3 RESULTATEN	11
3.1 Resultaten bronnenstudie	11
3.2 Resultaten veldbezoek	11
3.3 Resultaten nader onderzoek	16
4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	21
4.1 Soortbescherming	21
5 BEHOUDENSWAARDIGE ELEMENTEN / NATUURWAARDEN	23
6 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1 STEDENBOUWKUNDIGE VO	26

1 INLEIDING

In opdracht van gemeente Raalte is door BTL Advies ter plaatse van het plangebied 'Zuidrand Franciscushof' in januari 2019 een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Onderstaand is de aanleiding hiervoor kort beschreven, evenals een beknopte beschrijving van het plangebied en het vigerende wettelijk kader. Naar aanleiding van deze quickscan is in 2019 een nader onderzoek naar vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, eekhoorn en kleine marterachtigen uitgevoerd. De methode en resultaten van dit onderzoek zijn in voorliggende rapportage verwerkt.

1.1 AANLEIDING

Het gebied "Zuidrand Franciscushof" bestaat momenteel uit bos, weide en akker maar wordt opnieuw ingericht als woongebied. Dit heeft mogelijk effecten op aanwezige (beschermde) natuurwaarden. In dit kader heeft gemeente Raalte aan BTL Advies gevraagd de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de ontwikkeling te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving.

Het doel van dit onderzoek is het signaleren en rapporteren van het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het plangebied en directe omgeving. Uitgangspunt bij de quickscan vormt de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is per 1 januari 2017 in werking getreden en beoogt onder andere de bescherming van planten en dieren bij uitvoering van beheer en ruimtelijke ingrepen.

Naast de bij wet beschermde soorten is op verzoek van gemeente Raalte aandacht besteed aan behoudenswaardige natuurelementen en/of natuurwaarden waarvoor geen wettelijke bescherming geldt. Deze kunnen mogelijk worden ingepast in de bouwopgave.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied ligt ten noorden van de kern van Raalte, direct ten zuiden van het reeds gerealiseerde deel van de Franciscushof en wordt in het zuiden begrensd door de N35 (Fig. 1). Het terrein bestaat momenteel uit gemengd loofbos, gemengd naaldbos, weide, struweel, akker en bebouwd- en braakliggend terrein.

Figuur 1. Globaal overzicht van het plangebied. Het plangebied bestaat uit gemengd loofbos (oranje), gemengd naaldbos (paars), weide (groen), struweel (geel), weiland (rood) en bebouwd – en braakliggend terrein (blauw).

1.3 WETTELIJK KADER

De bescherming van soorten en hun leefgebieden is geregeld in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en op nationaal niveau verankerd in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd). Enerzijds richt de Wnb zich op de bescherming van daartoe aangewezen gebieden. Deze gebieden bestaan uit Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden. Natura 2000-gebieden is de overkoepelende naam voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Activiteiten die schade toebrengen aan de beschermde natuur in deze gebieden zijn verboden.

Anderzijds richt de wet zich op de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden. In de Wet natuurbescherming wordt onderscheid gemaakt in een drietal beschermingsregimes. Onderstaand zijn deze kort toegelicht.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 in de Wnb): Dit zijn Europees beschermde vogelsoorten. In de wet staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als beschreven in de Vogelrichtlijn te doden, storen of vangen. Daarnaast mogen nesten/rustplaatsen niet opzettelijk worden vernield en is het verboden eieren te rapen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2 in de Wnb): Dit zijn Europees beschermde soorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren als beschreven in de Habitatrichtlijn (Bijlage IV), Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn te doden, verstoren of vangen in hun natuurlijke leefgebied.

Beschermingsregime andere soorten (§ 3.3 in de Wnb): Deze soorten zijn nationaal beschermd. In de wet staat beschreven dat het verboden is om flora en fauna beschreven in bijlage onderdeel A en B van Wet natuurbescherming opzettelijk te doden of vangen. Naast het beschermen van de soorten worden ook de voortplantings- en rustplaatsen beschermd, het is verboden om deze opzettelijk te beschadigen of vernielen. Ook de betreffende planten mogen niet worden geplukt/vernield.

2 WERKWIJZE

2.1 BRONNENSTUDIE

Het bronnenonderzoek omvat een studie naar de actuele waarden en betekenis van het plangebied voor conform de Wnb beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarbij is binnen een straal van circa 1 kilometer bekeken welke waarnemingen van beschermde soorten er in de afgelopen 3 jaar zijn gedaan. Soorten waarvoor in het kader van ruimtelijke inrichting een vrijstelling van de Wet natuurbescherming geldt zijn niet meegenomen. Van de vogels zijn alleen de soorten meegenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Indien het vermoeden bestaat dat het meerwaarde oplevert is gebruik gemaakt van aanvullende verspreidingsgegevens van SOVON en de Zoogdiervereniging of is verder gekeken dan de straal van 1 kilometer. Op basis van de bekende verspreiding in combinatie met de topografische en landschappelijke ligging van het plangebied, is beoordeeld in hoeverre het plangebied een betekenis kan hebben voor de gemelde soorten.

Naast een bronnenstudie naar beschermde natuurwaarden is tevens een bronnenstudie naar beschermde gebieden, in de vorm van Natura 2000 (N2000) en/of Natuurnetwerk Nederland (NNN), uitgevoerd. Op basis van de nabijgelegen natuurdoeltypen en hun kenmerken is beoordeeld in hoeverre voorgenomen werkzaamheden mogelijk invloed hebben op beschermde gebieden en of hiervoor een nadere toetsing nodig is.

2.2 BIOTOOPTOETS (VELDBEZOEK)

Tijdens het veldbezoek is een biotooptoets uitgevoerd met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Op het moment dat de biotooptoets is uitgevoerd zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtaktief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

2.3 NADER ONDERZOEK

Onderstaand is per soortgroep beschreven op welke wijze het onderzoek heeft plaatsgevonden. Een overzicht van alle uitgevoerde veldbezoeken is opgenomen in tabel 2.1. Daarbij is eveneens aangegeven welk doel het bezoek had en met hoeveel onderzoekers dit is uitgevoerd.

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus). Dit protocol wordt door bevoegd gezag gezien als leidende onderzoeksmethode voor het toetsen van de werkzaamheden aan de Wet Natuurbescherming. Door het werken volgens het protocol zijn de resultaten van het onderzoek direct geschikt voor het aanvragen van een eventueel benodigde ontheffing van de Wet Natuurbescherming. Onderstaand is toegelicht hoe dit onderzoek is uitgevoerd.

Daarnaast bevinden zich enkele vleermuiskasten aan bomen in het plangebied. Deze zijn tijdens de onderzoeksmomenten met een zaklamp gecontroleerd op aanwezigheid van vleermuizen.

Methode (conform vleermuisprotocol)

Tijdens het onderzoek is beoordeeld in hoeverre het plangebied een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats en foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast zijn mogelijke vliegroutes in beeld gebracht. Op basis van de quickscan is bepaald welke arealen of locaties het meest relevant zijn om te onderzoeken op eerder genoemde functies. Deze zijn weergegeven in figuur 2.1. Zo heeft het onderzoek naar verblijfplaatsen plaatsgevonden ter hoogte van de bomen met holten (groene ovaal in fig. 2.1), en is het onderzoek naar vliegroutes met name gericht op de lijnvormige elementen (bomenrijen) waarvan vleermuizen afhankelijk kunnen zijn (rode lijnen in fig.2.1). Daarbij is met twee personen geïnventariseerd zodat een beter beeld kon worden verkregen van de

vliegbewegingen. Het onderzoek naar foerageergebied heeft zich met name gericht op de open donkere plekken in het bosgebied (blauwe cirkels in fig. 2.1). Op de arealen/locaties in fig. 2.1 heeft de nadruk gelegen. Echter is ook zijdelings de rest van het plangebied onderzocht op activiteit van vleermuizen.

Met behulp van een batdetector zijn de vleermuisgeluiden van hoge frequentie voor het menselijk oor hoorbaar gemaakt. Aan de hand van deze geluiden is de soort gedetermineerd. Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van verschillende typen vaste rust- en verblijfplaatsen. Omdat de functies van de verblijfplaatsen gebonden zijn aan specifieke perioden van het jaar, gelden verschillende onderzoeksperioden. Onderstaand zijn deze functies en (indicatieve) onderzoeksperioden weergegeven. Daarbij is rekening gehouden met de perioden van de soorten vleermuizen die op basis van de uitgevoerde quickscan mogelijk te verwachten zijn (in ieder geval gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis).

- Zomerverblijfplaats: 15 april - 15 augustus, waarvan 1 bezoek in de kraamperiode
- Kraamverblijfplaats: 15 mei - 15 juli
- Paarverblijfplaats: 15 augustus - 1 oktober
- Foerageergebied en vliegroutes: 15 april – 1 oktober, waarvan 1 bezoek in de kraamperiode
- Winterverblijfplaats: in gebruik van half oktober tot en met maart (indicatief). De boomholten zijn door een boomklimmer van BTL Bomendienst onder begeleiding van een ecoloog nader geïnspecteerd op vleermuizen.

Voor de meeste typen verblijfplaatsen (behalve winterverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebied zijn minimaal twee veldbezoeken nodig om de aanwezigheid ervan aan te tonen, dan wel uit te sluiten. Vanwege overlap in perioden, kan onderzoek naar verschillende typen verblijven/functies worden gecombineerd. De veldbezoeken voor de zomer- en kraamverblijven zijn gecombineerd uitgevoerd. Onderzoek naar foerageergebied heeft overlap met alle relevante typen verblijfplaatsen en is niet afhankelijk van het schemermoment. Dit is daarom aansluitend of voorafgaand aan de onderzoeken naar verblijfplaatsen en vliegroutes uitgevoerd.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De aanpak van de inventarisatie is gebaseerd op het 'Kennisdocument buizerd' (BIJ12, 2017). Deze methode is ook voor de meeste andere roofvogelsoorten goed toepasbaar, vanwege overlappende broedperioden. Voor het aantonen van de aan- of afwezigheid van broedgevallen zijn 2 tot 4 gerichte veldbezoeken nodig in de periode maart tot en met half mei met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. In totaal zijn 4 veldbezoeken uitgevoerd, waarvan 3 veldbezoeken in de periode maart tot en met mei. Deze bezoeken zijn overdag uitgevoerd. Omdat roofvogels (zoals boomvalk, wespendiff) ook later in het voorjaar of in de zomer tot broeden kunnen komen (dit kan per broedpaar verschillen), is 1 aanvullend veldbezoek uitgevoerd, aansluitend aan het onderzoek naar vleermuizen in juni/juli.

Naast de nesten zelf is ook gelet op indicatoren (o.a. nest indicerend gedrag) die kunnen wijzen op een broedlocatie of belangrijke functies. Het gaat om de volgende aandachtspunten:

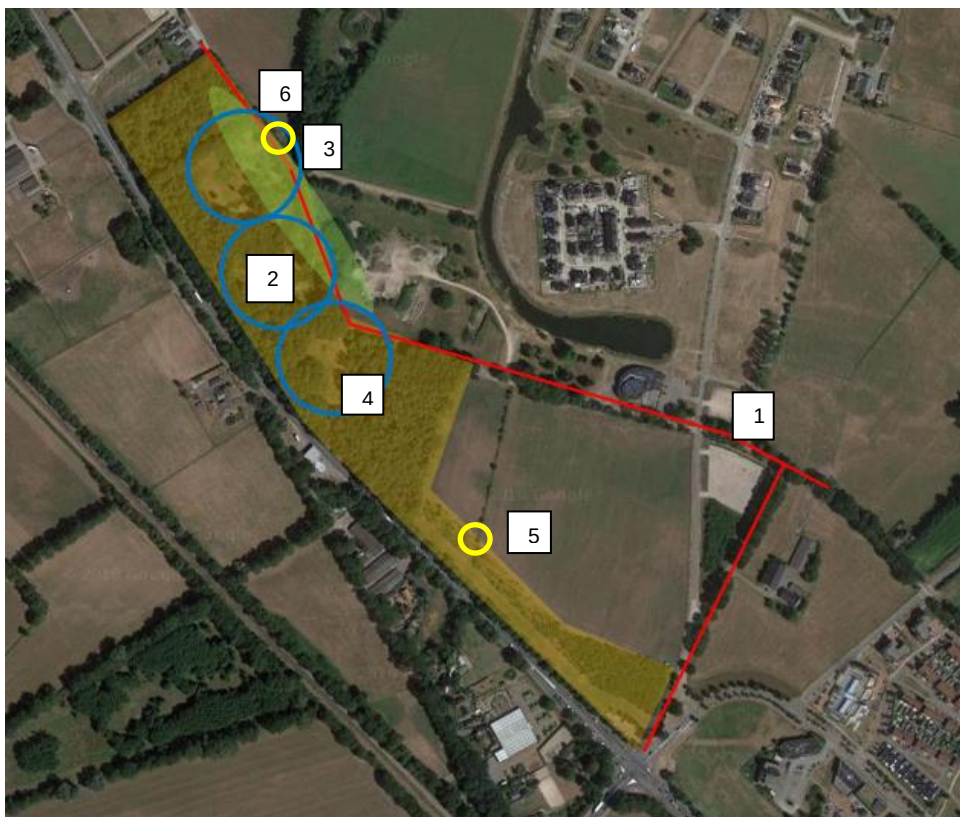
- baltsende vogels
- alarmroepen
- vaste zitplaatsen (o.a. solitaire bomen)
- schijtsporen en braakballen
- plukplaatsen

Gedurende het vleermuisonderzoek is geïnventariseerd op aanwezigheid van ransuil. Dit omdat ransuil vooral nachtactief is. Jonge ransuilen zijn over het algemeen goed waar te nemen. Na inval van de duisternis (in juni/juli) beginnen deze intensief bij hun ouders om voedsel te bedelen, waarbij een herkenbaar geluid wordt voortgebracht.

Eekhoorn

Eekhoorns zijn dagactief en relatief eenvoudig waar te nemen. De voortplantingsperiode is van december tot in februari en van mei tot in juni. Dan zijn de dieren extra actief. De uitgevoerde quickscan heeft plaatsgevonden in januari, in de voortplantingsperiode, en daarmee binnen de geschikte periode van onderzoek. Daarbij zijn geen eekhoorns waargenomen, maar wel mogelijke nesten van de soort. Om de soort uit te sluiten dan wel aan te tonen is in combinatie met het onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten op aanwezigheid van eekhoorns gelet.

Als aanvulling op de waarnemingen van de ecologen, is een cameraval in het gebied geplaatst. Deze legt bewegende dieren vast op beeld. De cameraval is geplaatst ter hoogte van een paaltje waarop als lokaas pindakaas is gesmeerd, op de plek zoals aangegeven in figuur 2.1.

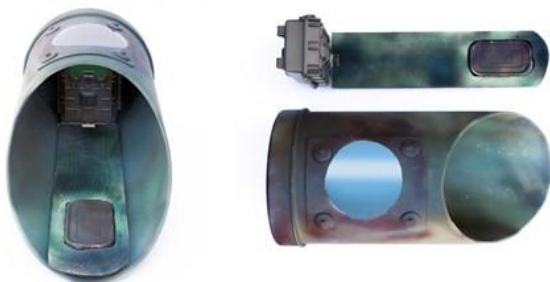

Figuur 2.1. Weergave te onderzoeken locaties.

1. Rode lijnen: onderzoek vliegroutes vleermuizen.
2. Blauwe cirkels: onderzoek foerageergebied vleermuizen (belangrijkste delen).
3. Groene ovaal: onderzoek verblijfplaatsen vleermuizen.
4. Gele arcering: onderzoek jaarrond beschermde nesten (vogels en eekhoorn).
5. Gele cirkel: locatie cameraval t.b.v. eekhoorn (van 14-05-2019 tot 12-06-2019)
6. Gele cirkel: locatie cameraval t.b.v. eekhoorn (van 12-06-2019 tot 26-06-2019)

Kleine marters en egel

Ten behoeve van het onderzoek naar kleine marters is gebruik gemaakt van 6 struikrovers (zie afb. 1) met lokaas (doorgeprikt blikje sardines) en 3 cameravallen. De Struikrover is een speciaal ontworpen buis waarmee alle soorten marters en andere roofdieren met een wildcamera gefotografeerd of gefilmd kunnen worden. Marters worden aangetrokken door de geur van de sardines en de holte van de PVC buis, en komen daardoor met hun kop in beeld. Deze methode is mede gebaseerd op de brochure voor kleine marters van provincie Overijssel (juli 2019). Hierin is aangegeven dat de struikrover een geschikt instrument is voor onderzoek naar zowel bunzing, hermelijn, wezel als egel. De cameravallen zijn alleen geschikt voor bunzing en egel (en andere grotere dieren). Door naast de struikrovers ook gebruik te maken van cameravallen zijn twee verschillende typen middelen gebruikt, wat volgens de brochure van Overijssel ook aangeraden wordt.

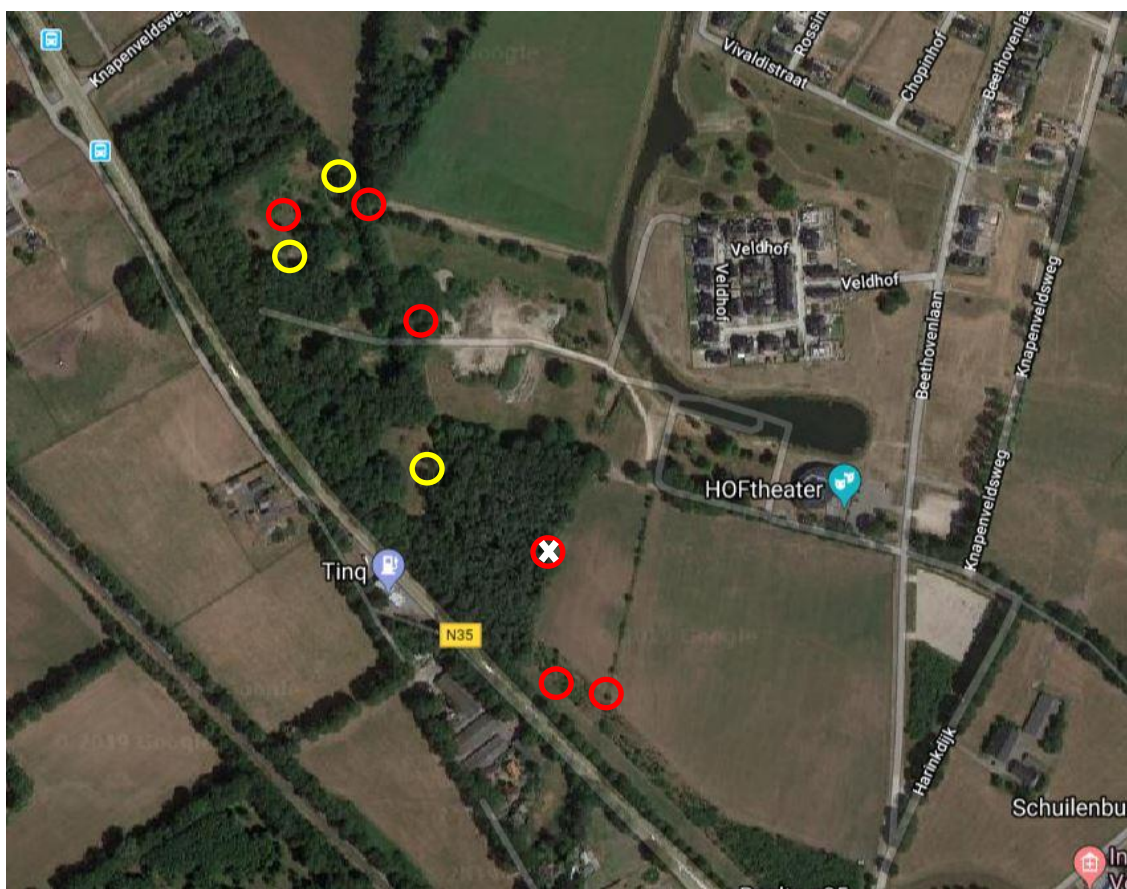
Afb. 1. Struikrover (bron: cameraval.eu).

Locatiekeuze

Voor de struikrovers en camera's zijn de locaties geselecteerd, zoals weergegeven in figuur 2.2. Er is daarbij gekozen voor locaties die in verbinding staan met de omgeving of voor bosranden bij open plekken, omdat de kans op aantreffen van kleiner marterachtigen hier het grootst is.

Provincie Overijssel geeft in haar brochure aan dat de middelen minimaal 3 weken in de actieve periode aanwezig moeten zijn, en minimaal 12 weken in de niet actieve periode. De struikrovers en camera's zijn geplaatst op 26 juni 2019 en opgehaald op 15 augustus 2019. Daarmee zijn deze 7 weken binnen de actieve periode van de dieren in het plangebied aanwezig geweest. Tussentijds (18 juli 2019) zijn de camera's op functionaliteit gecontroleerd en zijn batterijen en lokaas vervangen wanneer dit nodig bleek.

Eén van de struikrovers is gedurende de onderzoeksperiode niet meer teruggevonden (zie fig. 2.2). Omdat het overgebleven aantal struikrovers (5) en cameravallen (3) ook voldoende is geacht voor de grootte en kenmerken van het plangebied, is er geen nieuwe teruggeplaatst. Dit komt tevens overeen met de minimale inzet zoals opgenomen in de brochure van provincie Overijssel.

Figuur 2.2. Locaties geplaatste struikrovers (rode cirkels) en cameravallen (gele cirkels) t.b.v. onderzoek kleine marters en egel. De struikrover met het witte kruis is niet meer teruggevonden.

In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen met alle uitgevoerde terreinbezoeken. Daarbij is aangegeven welk doel het bezoek had en met hoeveel onderzoekers dit is uitgevoerd.

Tabel 2.1. Overzicht uitgevoerde terreinbezoeken.

Datum	Soort(groep)	Doel van onderzoek	Tijd (uur)	Aantal onderzoekers	Weer
21-02-2019	Vleermuizen	Beoordelen geschiktheid boomholten en winterverblijfplaatsen	Niet relevant	2	Niet relevant
22-03-2019	Vogels jaarrond beschermde nesten	Inventarisatie nestactiviteit	9.45 - 11.35	1	Helder, zonnig, 10 graden Celsius
	Eekhoorn	Inventarisatie aanwezigheid			
19-04-2019	Vogels jaarrond beschermde nesten	Inventarisatie nestactiviteit	7.10 - 9.10	1	Helder, zonnig, 13 graden Celsius
	Eekhoorn	Inventarisatie aanwezigheid			
14-05-2019	Vogels jaarrond beschermde nesten	Inventarisatie nestactiviteit	10.15 -12.15	1	Helder, zonnig, 15 graden Celsius
	Eekhoorn	Inventarisatie aanwezigheid			
14-05 t/m 26-06-2019	Eekhoorn	Onderzoek aanwezigheid met cameraval	Niet relevant	n.v.t.	Niet relevant
25-05-2019	Vleermuizen (en uilen)	Verblijfplaatsen kraamperiode (1/2)	21.45 - 23.45	1	Droog, overwegend bewolkt, weinig wind, 13 graden Celsius
12-06-2019	Vleermuizen (en uilen)	Vliegroue en foerageergebied (1/2)	22.00 - 0.45	2	Droog, helder, weinig wind, 12-14 graden Celsius
26-06-2019	Vleermuizen (en uilen)	Verblijfplaatsen kraamperiode (2/2)	03.20 - 5.20	1	Droog, licht bewolkt, windstil, benauwd, 22 graden Celsius
	Vogels jaarrond beschermde nesten	Inventarisatie nestactiviteit	5.20 - 7.30		
26-06 t/m 15-08-2019	Kleine marters, egel, eekhoorn	Onderzoek aanwezigheid met cameravallen en struikrovers	Niet relevant	n.v.t.	Niet relevant
15-08-2019	Vleermuizen (en uilen)	Vliegroue en foerageergebied (2/2) en paarverblijven (1/2)	21.00 - 23.15	2	Droog, 3 Bft, circa 14 graden Celsius
18-09-2019	Vleermuizen (en uilen)	Paarverblijven (2/2)	20.45 - 23.00	1	Droog, vrij helder, windstil, 15 graden begin afnemend tot 9 graden Celsius einde

3 RESULTATEN

3.1 RESULTATEN BRONNENSTUDIE

Soortbescherming

In de onderstaande tabel zijn de resultaten weergegeven van het bronnenonderzoek (Tabel 3.1). De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen op de grens van het plangebied. De meeste waarnemingen zijn gedaan op enkele tientallen (o.a. ooievaar en huismus) tot honderden (o.a. wespendif en sperwer) meters afstand tot het plangebied.

Tabel 3.1. Resultaten van het bronnenonderzoek.

Beschermingsregime	Soorten
Vogelrichtlijn (Jaarrond beschermde nesten)	Boomvalk (2 km), Ransuil (2 km), Buizerd, Sperwer, Havik, Steenuil, Wespendif, Roek, Huismus, Gierzwaluw, Ooievaar, Grote gele kwikstaart
Habitatrichtlijn	Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Kamsalamander, Gevlekte witsnuitlibel
Overige beschermde soorten	Eekhoorn (2 km), Boommarter, Steenmarter

Gebiedsbescherming

Via de digitale atlas van de provincie Overijssel is geconstateerd dat het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied op meer dan 5 kilometer afstand ligt, en dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het Nationaal Natuurnetwerk (NNN). In het onderzoek wordt daarom niet verder getoetst aan het onderdeel gebiedsbescherming binnen de Wnb.

3.2 RESULTATEN VELDBEZOEK

3.2.1 Algemeen

Op woensdag 9 januari van 2019 heeft een ecooloog van BTL Advies het plangebied bezocht om een biotooptoets uit te voeren. Het betrof een heldere dag met een temperatuur van ongeveer 6 graden Celsius. Onderstaand zijn de bevindingen/waarnemingen beknopt beschreven en is voor de beeldvorming een selectie van foto's weergegeven. De deelgebieden weiland, struweel, gemengd loofbos, gemengd naaldbos, weide en bebouwd- en braakliggend terrein worden elk apart besproken.

Weiland

Aan de noordzijde van het weiland loopt een pad met hierlangs een bomenrij. Ter hoogte van het HOFtheater zijn enkele vleermuiskasten aan de bomen bevestigd (Foto 1). Mogelijk zijn deze kasten geplaatst ter compensatie, in het kader van een ander ruimtelijke ingreep. Door de westelijke helft van het weiland loopt een slootje met op de oevers struiken als wilg en berk. De sloot stond droog ten tijde van het veldbezoek. Bovendien duidde de aanwezige vegetatie op frequent droogvallen. Naar verwachting vormt de sloot dan ook geen geschikt voortplantingsgebied voor beschermde amfibieën. Wanneer de sloot in het voorjaar tot vroege zomer toch water bevat kan het mogelijk geschikt voortplantingshabitat vormen voor enkele algemene soorten.

Het weiland zelf bestaat uit een monocultuur van raaigras, aanwezigheid van (beschermde) natuurwaarden is niet vastgesteld en

Foto 1. Vleermuizenkast bevestigd aan een berk in de bomenrij.

wordt op basis van de gebiedskenmerken ook niet verwacht. Mogelijk wordt het weiland gebruikt als foerageergebied door konijn, haas en/of muizen. Indien deze soorten gebruik maken van het weiland vormt het weiland indirect foerageergebied voor vogels die op deze prooidieren jagen.

Struweel

Het struweel ligt in het zuidelijk deel van het plangebied en bestaat uit verschillende struikvormige soorten als meidoorn, Gelderse roos, zomereik, berk en roos met een hoogte van 2 tot 5 meter. Het struweel is over het algemeen dichtgegroeid met hier en daar open stukken. Bij aankomst in dit deelgebied werd een buizerd rustend waargenomen in een lage eik (ongeveer 3 meter) aan de noordrand van het struweel (Foto 2). Ook werden op enkele plaatsen resten van halve sinaasappels waargenomen, mogelijk met de bedoeling om dieren bij te voeren (Foto 3).

Foto 2. Struweel ten zuiden van weiland, rustplaats buizerd met rode cirkel aangegeven.

Foto 3. Halve sinaasappels werden op een aantal locaties in het struweel aangetroffen.

Behalve de buizerd zijn in het struweel geen beschermde natuurwaarden aangetroffen. Op een aantal locaties lagen uitwerpselen van konijn en haas. Daarnaast vlogen er verschillende kleinere vogels zoals kool- en pimpelmees. Door aanwezigheid van prooidieren vormt het struweel geschikt jachtgebied voor roofvogels als buizerd, havik en sperwer. Daarnaast is het struweel geschikt als (secundair) nesthabitat voor sperwer, door de hoge dichtheid van het struweel was het niet mogelijk om aanwezigheid van nesten uit te sluiten.

Gemend naaldbos

Dit deel van het bos is relatief dicht met een gesloten kroon. In een aantal bomen zijn nesten waargenomen. Over het algemeen betrof het kleine nesten van algemene zangvogels, lijsterachtigen en houtduif. Enkele nesten waren wat groter, vermoedelijk zijn deze van zwarte kraai. Het is echter niet met zekerheid uit te sluiten dat roofvogels als buizerd, sperwer of boomvalk hier gebruik van maken. Daarnaast zijn twee nesten waargenomen met kenmerken van een eekhoornnest, zoals een bolvorm en het gebruik van takjes met bladeren, de eekhoorn zelf is niet waargenomen (Fig. 3.2, Foto 4).

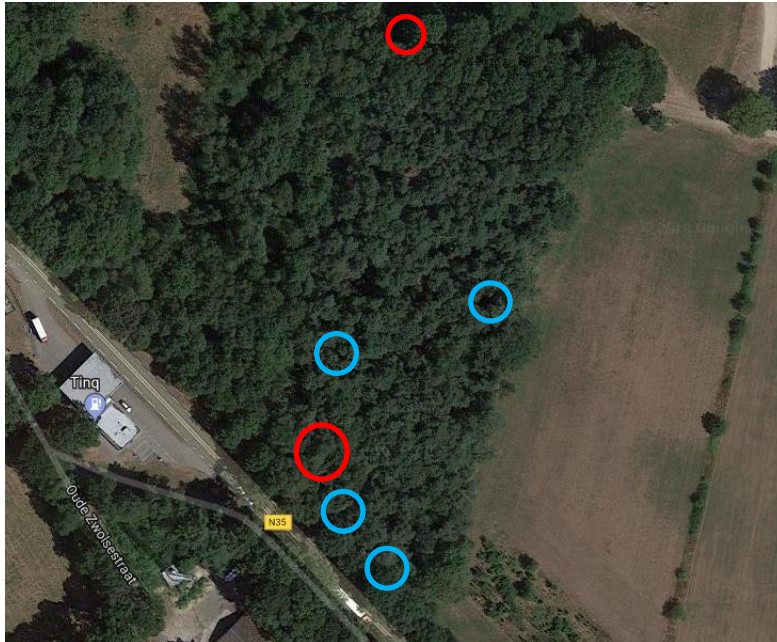

Fig. 3.2. Globale ligging van mogelijke eekhoornnesten (rood) en mogelijke nesten van vogels met jaarrond beschermde status (blauw).

Foto 4. Relatief groot nest tegen de stam hoog in een boom, gebruik van bladeren kan wijzen op eekhoorn.

Gemengd loofbos

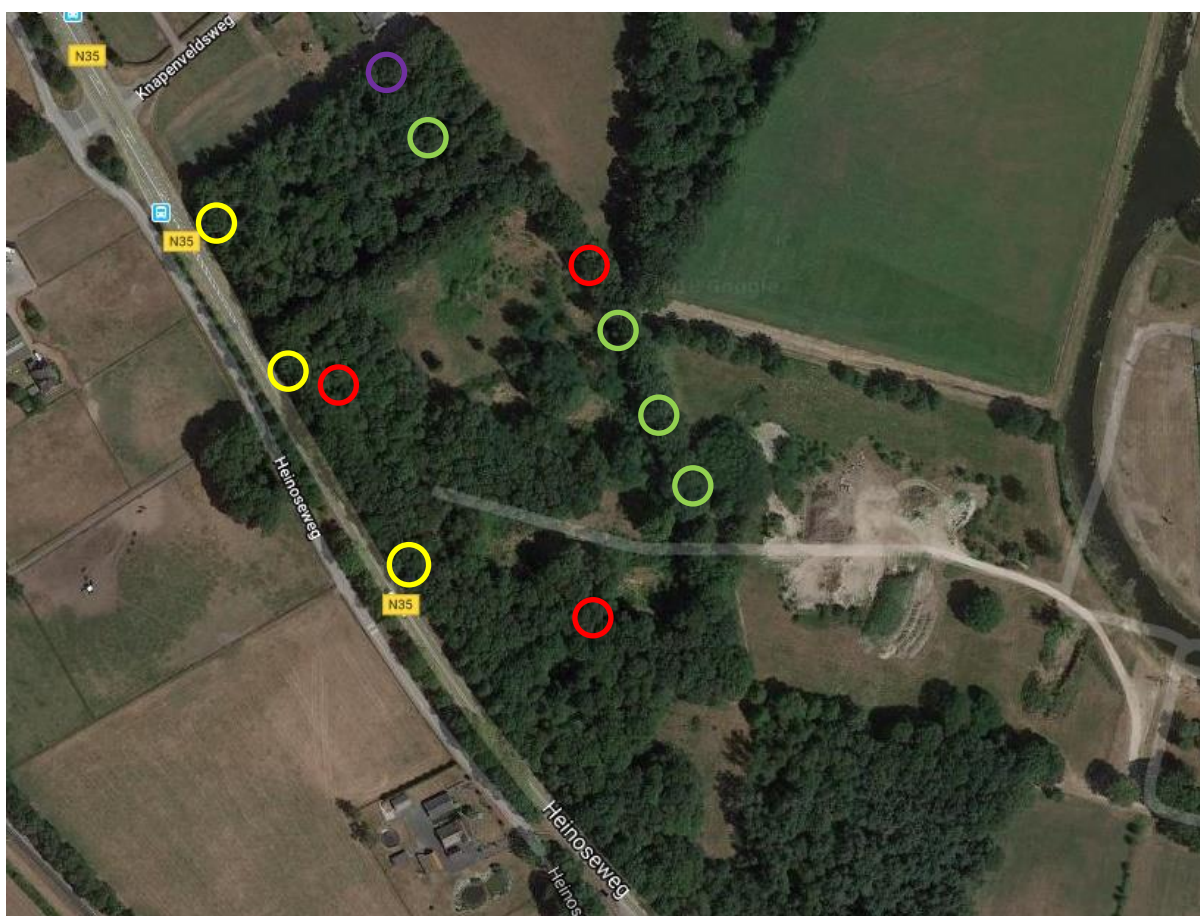
Het noordwestelijke deel van het bosgebied bestaat voornamelijk uit gemengd loofbos met soorten als zomereik, populier, beuk en berk. Ook staan hier en daar een aantal sparren. Bij aankomst vloog een buizerd op vanuit een boom aan de noordwestelijke zijde van het bosgebied. In de meest noordelijke uithoek van het gebied, op enkele meters afstand van het naastgelegen woonperceel, was een soort schuilhut gemaakt maken (Foto 5). De grond in de kelder leek onlangs betreden, waarschijnlijk door spelende kinderen.

In een aantal bomen in dit deelgebied zijn nesten waargenomen, waarvan twee nesten met de bovengenoemde kenmerken van eekhoornnesten (Fig. 3.3). Aan de randen, vooral aan de westelijke zijde, zijn een aantal vermoedelijke kraaiennesten en eksternesten waargenomen. Het is niet uit te sluiten dat deze nesten worden gebruikt door soorten als boomvalk of ransuil. In het noordoostelijke deel zijn een aantal bomen aangetroffen met holtes gevormd door spechten (vermoedelijke grote bonte specht), deze holtes kunnen mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen of eekhoorn vormen (Fig. 3.3). De meeste holtes bevonden zich te hoog om tijdens het veldbezoek te kunnen inspecteren. In beide bosgebieden zijn verschillende vogels waargenomen waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn zoals kool- en pimpelmees, goudhaan en merel. Ook is meermaals een grote bonte specht gehoord en gezien.

Foto 5. Schuilhut in het bos, waarschijnlijk gebruikt door spelende kinderen.

Foto 6. Dode berk met holten aan de rand van het bos.

Figuur 3.3. Overzicht van de mogelijke eekhoornnesten (rood), nesten van zwarte kraai/ekster (geel), boomholtes (groen) en schuilhut (paars) in het loofbosgebied.

Weide

Het weidegebied omvat de inhammen in het bosgebied, de centraal gelegen weiden rondom het braakliggende stuk en de weide direct ten westen van het theater (Fig. 3.4). De vegetatie van de inhammen bestaat uit kruidenrijk grasland en brem- en braamstruweel. De zuidelijke en middelste inhammen zijn relatief vlak, de meest noordelijke inham kent grotere hoogteverschillen. In deze inhammen zijn tijdens het veldbezoek veelvuldig uitwerpselen van konijn en haas aangetroffen, evenals diverse wildsporen. Door de beschutting van de bomen, de aantrekkelijke vegetatie voor insecten en de verbinding door bomenrijen vormen de inhammen mogelijk belangrijk foerageergebied voor vleermuizen.

Figuur 3.4. Overzicht van de ligging van het weidegebied en de rij beukenbomen direct ten noorden van de noordelijke inham.

Het zuidoostelijk gelegen deel van het weidegebied, direct ten westen van het theater, bestaat uit relatief droog grasland met een aantal dennen, coniferen en eiken (Foto 7). In dit deel van het gebied zijn diverse konijnenholen en wildsporen aangetroffen.

Het centrale deel van het weidegebied bestaat uit kruidenrijk grasland met een enkele boom (zomereik) of struik (voornamelijk wilg). Een deel van dit gebied is lagergelegen waardoor kleine poeltjes ontstaan (Foto 8).

Foto 7. Meest oostelijk gelegen weidegebied met dennen, coniferen en eiken.

Foto 8. Poeltje in lagergelegen deel van het weidegebied direct ten noorden van het braakliggend stuk.

Bebouwd- en braakliggend terrein

Het bebouwd- en braakliggend terrein dat onderdeel vormt van het plangebied bestaat uit het theater inclusief de parkeerplaatsen en een stuk braakliggend land te midden van weidegebied. Op de parkeerplaats van het theater is een grote vleermuiskast aanwezig, mogelijk bedoeld als mitigerende maatregel (Foto 9). Het braakliggend terrein bestaat uit enkele hopen grond en wat puin, hier zijn geen natuurwaarden aanwezig.

Foto 9. Grote vleermuiskast op de parkeerplaats van het theater.

3.3 RESULTATEN NADER ONDERZOEK

Onderstaand zijn de resultaten van het nader onderzoek per soort(groep) beknopt beschreven.

Vleermuizen

Per functie van het leefgebied is een korte beschrijving van de bevindingen gegeven. Daarnaast is in figuur 3.5 en 3.6 een overzicht van de resultaten schematisch weergegeven.

Foerageergebied

Op diverse locaties in het plangebied wordt gefoerageerd door laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Het betreft de meer open plekken, lanen of bosranden. Tijdens de veldbezoeken ging het steeds om enkele tot een tiental exemplaren. De dieren bleven nooit heel lang foerageren (maximaal één uur), maar vlogen op een gegeven moment door. Boven het oppervlaktewater ten noorden van het HOFtheater is enige tijd één foeragerende watervleermuis waargenomen (d.d. 12-06-2019 en 18-09-2019).

Naast deze locaties worden ook de lijnvormige elementen die een vliegroute vormen gebruikt om te foerageren.

Vliegroutes

De bomen langs de Knapenveldsweg en de Harinkdijk vormen een vliegroute voor gewone dwergvleermuis (minimaal een tiental exemplaren) en in mindere mate voor laatvlieger (enkele exemplaren). Er wordt zowel boven als onder de bomen gevlogen. Vanuit de Knapenveldsweg verdwijnen de vleermuizen het bos in, waarbij ze vermoedelijk zowel onder de bomen over het pad vliegen of de bosrand volgen. In figuur 3.6 zijn de vliegroutes en vliegbewegingen opgenomen. Met vliegbewegingen (onderbroken lijnen) wordt bedoeld dat er niet een duidelijke lijnvormige vliegroute is, maar dat er wel in een bepaalde richting wordt gevlogen.

Verblijfplaatsen

Inspectie boomholten

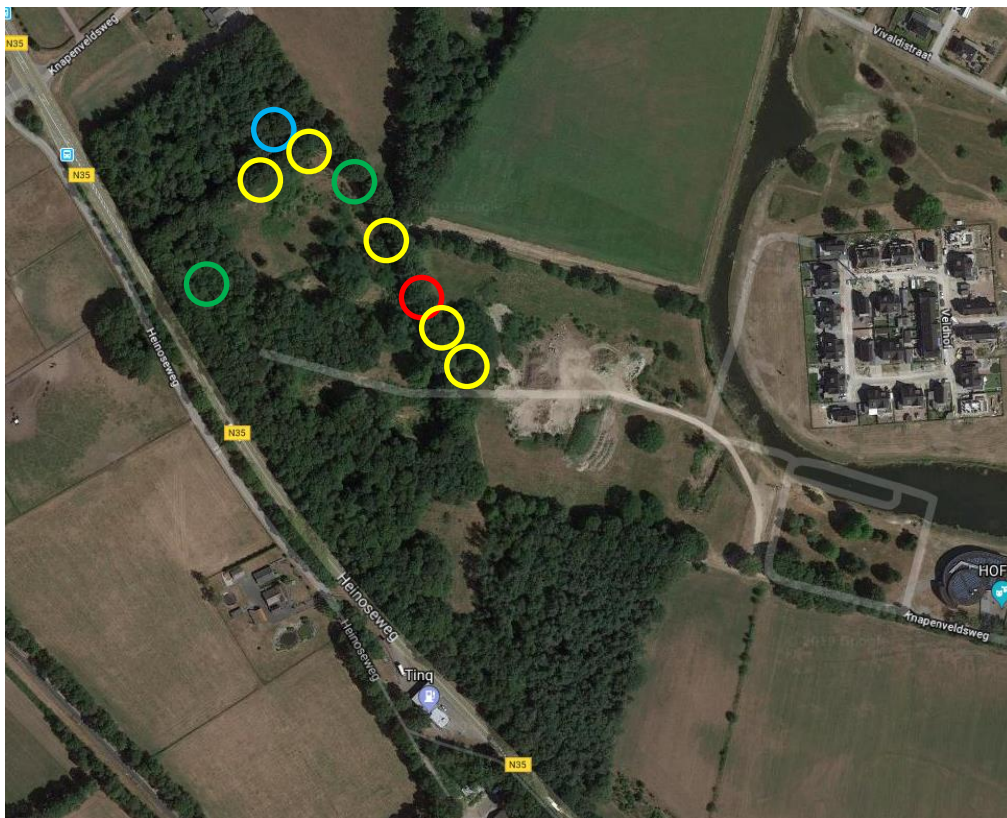
Op 21 februari 2019 zijn de bomen met holten gecontroleerd op geschiktheid voor- en aanwezigheid van vleermuizen. In een grote eik bevinden zich meerdere spechtenholten en spleten (rode cirkel in figuur 3.5). De relatief lage holten en spleten zijn bekeken door ecooloog waarbij gebruik werd gemaakt van een inspectiecamera. De hogere holten zijn geïnspecteerd door de klimmer waarna de gemaakte beelden gecontroleerd zijn door de ecooloog. De meeste spechtenholten waren relatief ondiep, de diepere gaten waren niet in gebruik.

Aan de zijkant van de eik was een spleet aanwezig met hierachter een grote holte. Deze holte is met de boomcamera geïnspecteerd maar sporen van vleermuizen zijn niet aangetroffen. Wel werd een mierennest aangetroffen, vermoedelijk van de glanzende houtmier. Daarnaast bleek tijdens het vleermuizenonderzoek in de actieve periode dat de holten door aanwezigheid van takken en bladeren dermate beschut zijn dat ze een obstakel vormen en daarmee niet geschikt zijn voor vleermuizen.

Vervolgens is een grote esdoorn (blauwe cirkel) met twee holten geïnspecteerd door de klimmer en gecontroleerd door de ecooloog. Beide holten zijn ondiep en ongeschikt voor vleermuizen. Naast deze zeer hoge holtes waren nog andere holtes aanwezig in een aantal eiken en beuken in de beukenrij (gele cirkels in figuur 3.5), deze zijn door de klimmer geïnspecteerd vanaf een lange ladder. Alle geïnspecteerde holtes waren te ondiep om als winterverblijfplaats voor vleermuizen te kunnen dienen. Ook deze holtes zijn bovendien slecht toegankelijk door aanwezigheid van takken en bladeren (obstakels). Dit bleek tijdens het onderzoek in de actieve periode.

Aansluitend aan de inspectie van de holten op hoogte is nog een extra ronde gemaakt door de ecooloog om de lagere holten (tot circa 1,5m) nogmaals te controleren, vooral in de beukenrij. Ook hier zijn geen vleermuizen of sporen daarvan waargenomen. Bovendien bevinden de holten zich erg laag (circa 50 tot 100cm hoogte), en zijn de bomen relatief dun (beperkte isolatie). Er wordt aangenomen dat de holten in de winter niet in gebruik zijn.

Tijdens het controleren van de holtes zijn twee eekhoornnesten waargenomen (groen in figuur 3.5). Dit zijn dezelfde nesten die tijdens de quickscan zijn waargenomen (zoals weergegeven in figuur 3.3).

Figuur 3.5. Geïnspecteerde bomen met holten en spleten. Grote eik met meerdere spechtenholten en spleten (rode cirkel), grote esdoorn (blauwe cirkel) met twee holten, overige holtes in een aantal eiken en beuken in de beukenrij (gele cirkels).

Veldonderzoek avond en ochtend

Tijdens de avond- en ochtendbezoeken zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan die wijzen op aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen. Bovendien zijn veel van de holtes slecht bereikbaar gebleken door de grote hoeveelheid takken voor de openingen. Op 18 september 2019 was er tussen 20.45 en 21.30 uur veel activiteit van vleermuizen achter het HOFtheater. Ter hoogte van de hoge stootvoegen in de muur van het theater zijn zwermende baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In totaal zijn 6 exemplaren gelijktijdig waargenomen. Tussen 21.30 en 23.00 uur zijn incidenteel baltsende en overvliegende gewone dwergvleermuizen op deze locatie waargenomen, waarbij enkele exemplaren in en uit de open stootvoegen vlogen. Op basis van deze waarneming is de conclusie dat in ieder geval een paarverblijf aanwezig is in het theater. Het onderzoek heeft zich niet specifiek gericht op verblijfplaatsen in het theater, tijdens het onderzoek is naar vliegroutes is hier wel op gelet. De verwachting is dat het pand (de spouw) ook geschikt is en mogelijk gebruikt wordt als zomer- en winterverblijf door gewone dwergvleermuis.

In de aanwezige vleermuiskasten rondom het HOFtheater (o.a. in de bomen langs de Knapenveldsweg) zijn geen verblijvende vleermuizen geconstateerd. Door de aanwezigheid van spinnenwebben zijn deze vermoedelijk ongeschikt voor gebruik.

Project: Raalte vleermuizenonderzoek Zuidrand Franciscushof
Onderwerp: functies plangebied voor vleermuizen

Figuur 3.6. Overzicht bevindingen vleermuizenonderzoek.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens de terreinbezoeken is over de paden door het gebied gelopen en vervolgens ook zigzaggend buiten de paden. Onderstaand zijn de waarnemingen beschreven.

Bezoek 1 (vrijdag 22 maart 2019, 9.45 – 11.35 uur)

Verschillende algemene broedvogels als merel, gaai, houtduif, koolmees zijn waargenomen.

Bezoek 2 (vrijdag 19 april 2019, 07.10 – 9.10 uur)

Algemene broedvogels zoals merel, grote bonte specht en houtduif zijn waargenomen. Een roepende buizerd vloog aan het einde van het bezoek over het gebied.

Bezoek 3 (dinsdag 14 mei 2019, 10.15 – 12.15 uur)

Verschillende algemene broedvogels zijn waargenomen, zoals ook tijdens de eerdere bezoeken. Daarnaast zijn een aantal nesten van houtduif waargenomen in het dennenbos. Roofvogels of andere vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen.

Roofvogels aansluitend op vleermuisonderzoek (Woensdag 26 juni 2019)

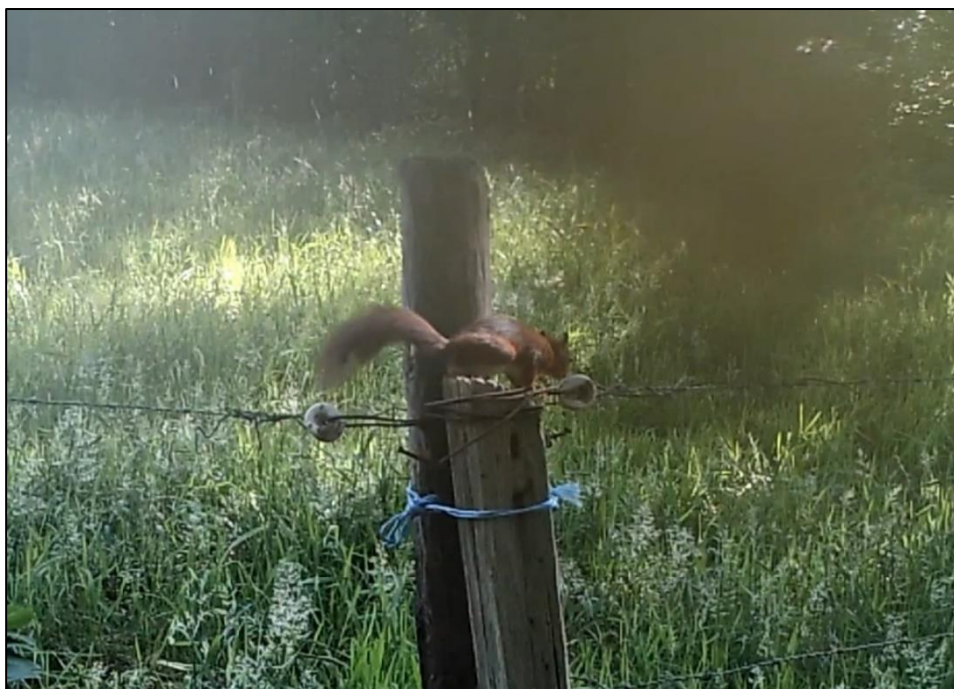
Door het dichte bladerdek was er weinig zicht op toppen van loofbomen, in het dennenbos was het doorzicht goed. Waarnemingen die duiden op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten of nestindicerend gedrag van roofvogels zijn niet waargenomen.

Uilen tijdens vleermuisonderzoek

Tijdens de vleermuisonderzoeken is ook gelet op aanwezigheid van uilen. Daarbij is eenmaal een roepende bosuil waargenomen (25 mei 2019) op grote afstand, ten zuiden van het plangebied.

Eekhoorn

Het veldonderzoek naar eekhoorn heeft gelijktijdig plaatsgevonden met het onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten. Eekhoorn is alleen waargenomen tijdens bezoek 2 (d.d. 19 april 2019). Hierbij zijn 3 exemplaren waargenomen in het dennenbos, aan de zuidoostelijke kant van het gebied. Daarnaast is eekhoorn ook vastgelegd (d.d. 21 juni 2019) op de meest noordelijke camera zoals weergegeven in figuur 2.2.

Eekhoorn

Kleine marters en egel

Gedurende de vleermuisonderzoeken zijn diverse keren egels waargenomen, verspreid over het plangebied. Daarnaast is op 12 juni 2019 rond 23.15 uur een steenmarter waargenomen ter hoogte van het fietspad van de Harinkdijk, net buiten het plangebied. Beide soorten komen ook terug op de beelden van de ingezette struikrovers/camera's. Op de beelden zijn geen waarnemingen van kleine marters als bunzing, wezel en hermelijn zichtbaar.

Egel

Steenmarter

Overige waarnemingen

Naast eerder genoemde soorten zijn ook diverse muizen (bosmuis, veldmuis), spitsmuizen en reeën op beeld gevangen.

Bosspitsmuis spec.

Gewone Bosmuis

Rosse woelmuis

Ree(bok)

4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

4.1 SOORTBESCHERMING

Vogelrichtlijn

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik van vogels onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten. Met deze broedvogels kan echter relatief makkelijk rekening worden gehouden door de werkzaamheden uit te voeren buiten het indicatieve broedseizoen (globaal maart t/m augustus). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de wetgeving aan de orde.

Verblijfplaatsen van vogels, die het hele jaar door gebruikt worden of nesten waarvan de vogels elk jaar terugkeren, zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 4 van de vaste nesten. Uit de NDFF-studie zijn buizerd, sperwer, havik, steenuil, wespandief, roek, huismus, gierzwaluw, ooievaar en grote gele kwikstaart naar voren gekomen. Op basis van de gebiedskenmerken en eisen die de soorten aan hun habitat stellen is aanwezigheid van nesten van huismus, gierzwaluw, ooievaar, grote gele kwikstaart en steenuil uit te sluiten. Nesten van buizerd, havik en roek zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. De buizerd is tijdens de veldbezoeken tweemaal rustend/jagend waargenomen, aan de rand van het bosgebied en aan de rand van het struweel. Mogelijk vormt het plangebied ook rust- of foerageergebied voor andere soorten roofvogels. Er is echter veel geschikt alternatief rust- of jachtgebied aanwezig in de (wijde) omgeving, waardoor er geen sprake is van wezenlijke invloed van de voorgenomen ontwikkeling.

Om aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van sperwer, wespandief, boomvalk of ransuil uit te sluiten is nader veldonderzoek tijdens het broedseizoen uitgevoerd (zie paragraaf 3.3). Uit dit onderzoek zijn geen waarnemingen naar voren gekomen die wijzen op aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten van de genoemde soorten.

Voor de soorten in categorie 5 van de vaste nesten geldt dat deze alleen jaarrond zijn beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende holten in bomen waargenomen, vermoedelijk van grote bonte specht die ook is waargenomen. Deze specht valt in categorie 5 van vaste nesten, waarbij sprake is van jaarronde bescherming in geval van zwaarwegende ecologische omstandigheden. Daarnaast kunnen kool- en pimpelmees gebruik maken van verlaten spechtenholten, en is tijdens het nadere veldonderzoek een roepende bosuil en een groene specht waargenomen. Ook zwarte kraai, waarvan vermoedelijke nesten zijn waargenomen, valt binnen categorie 5. In de omgeving van het plangebied zijn veel geschikte alternatieven (broed- en leefgebied) aanwezig voor zowel zwarte kraai, grote bonte specht, groene specht en andere algemene bosvogels als mezen en bosuil, waardoor de soorten niet afhankelijk zijn van het plangebied. Er is geen sprake van zwaarwegende ecologische omstandigheden. Mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen zijn geen belemmeringen aan de orde voor soorten uit deze categorie.

Habitatrichtlijn

Vleermuizen

Op basis van het nadere vleermuizenonderzoek wordt geconcludeerd dat binnen het plangebied waar werkzaamheden voorgenomen zijn geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Alleen ter plaatse van het HOFtheater is activiteit waargenomen die wijst op aanwezigheid van een verblijfplaats van enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis (vermoedelijk zomer-, paar- en winterverblijf). Op basis van het huidige Stedenbouwkundige VO (zie bijlage 1) is er geen sprake van negatieve effecten op deze verblijfplaats. Het gebouw wordt niet aangetast en de omgeving blijft een groen karakter hebben. Aandachtspunt is dat bij eventuele toepassing van aanvullende verlichting rekening moet worden gehouden met vleermuizen. Indien dit gedaan wordt is met de voorgenomen ontwikkeling geen sprake van aantasting van verblijfplaatsen van vleermuizen.

Zoals weergegeven in figuur 3.6 zijn een paar vliegroutes aanwezig in het plangebied. Deze vormen de verbinding tussen het bewoonde gebied van Raalte en het buitengebied (daarmee ook het plangebied). Om deze reden worden deze routes beoordeeld als essentiële vliegroutes. Voor het aantasten van de routes is ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Indien de lijnvormige groenstructuren waar de routes langslopen in stand kunnen worden gehouden is ontheffing niet nodig. Op basis van het Stedenbouwkundige VO (bijlage 1) lijkt dit het geval te zijn.

Het plangebied wordt niet intensief als foerageergebied gebruikt maar er zijn wel degelijk locaties waar door enkele tot een tiental dieren wordt gefoerageerd (zie figuur 3.6). Ook ter hoogte van de bomen die als vliegroute gebruikt worden, wordt gefoerageerd. Met de voorgenomen ontwikkeling gaat hoogstwaarschijnlijk een deel van het foerageergebied verloren. Of dit van wezenlijk invloed is op de vleermuizen en daarmee ontheffing nodig is, is afhankelijk van het areaal geschikt foerageergebied dat in de nieuwe situatie over blijft of beschikbaar komt.

Andere HR-soorten

Naast vleermuizen kwamen uit de bronnenstudie kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel naar voren. Deze soorten zijn op ongeveer 800 meter ten noordoosten van het plangebied waargenomen, in een geïsoleerd bos met hierin enkele poelen. Omdat geschikt habitat voor deze soorten binnen het plangebied ontbreekt, en de locatie waar de waarnemingen zijn gedaan erg geïsoleerd ligt, wordt aanwezigheid van deze soorten niet verwacht.

Overige beschermde soorten

Uit de bronnenstudie zijn de steenmarter en boommarter naar voren gekomen. De boommarter is waargenomen op ongeveer 650 meter afstand in het bos ten noordwesten van het plangebied. De steenmarter is op ongeveer een kilometer afstand waargenomen, eveneens ten noordwesten van het plangebied. De steenmarter is een typische soort van cultuurlandschappen met houtwallen, kleine weilandjes en schuurtjes. Als verblijfplaats gebruikt deze soort vooral menselijke bebouwing. Echter kan de soort ook gebruik maken van boomholten of hopen in de grond als rustplaats. Voor de boommarter vormt het plangebied mogelijk wel deel van het leefgebied. De boommarter maakt gebruik van hopen in de grond, zoals konijnenholten, maar vooral boomholtes als verblijfplaats. Deze holten moeten echter van voldoende formaat zijn om toegankelijk te zijn. Zo zijn holten van grote bonte specht over het algemeen te klein voor boom- of steenmarter en wordt voornamelijk gebruik gemaakt van nestholten van zwarte specht. Binnen het plangebied zijn meerdere konijnenholten aangetroffen. De holtes in de bomen zijn door het geringe formaat waarschijnlijk niet geschikt als verblijfplaats. Gezien de territoriumgrootte van boommarters, waarbij vrouwtjes territoria bezetten tot 350 hectare en mannetjes tot 2000 hectare, wordt verwacht dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de boommarter. In de directe omgeving zijn echter grotere en oudere bosgebieden aanwezig, daarom wordt verwacht dat het plangebied geen essentieel onderdeel vormt van het leefgebied van de boommarter.

Uit het uitgevoerde nader onderzoek blijkt dat zowel eekhoorn als steenmarter gebruik maken van het plangebied. De steenmarter maakt daarbij naar verwachting vooral gebruik van de bosranden en de meer open arealen om te jagen. Gezien de locaties waar de steenmarter is aangetroffen (de oostkant van het plangebied), is de verwachting dat de soort een verblijfplaats heeft in één van de gebouwen/boerderijen ten oosten van het plangebied. Voor eekhoorn is juist het bosareaal van belang. Op basis van het liggende Stedenbouwkundig VO (bijlage 1) is de verwachting dat beide soorten zich prima kunnen handhaven in de nieuwe situatie waarbij meer bebouwing aanwezig is. Beide soorten gedijen goed in stedelijke omgevingen, mits voldoende groen, schuilgelegenheid en rust aanwezig is.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek (o.a. met struikrovers) dat het plangebied leefgebied vormt voor meerdere exemplaren egels. Ook hiervoor geldt dat het plangebied in de nieuwe situatie geschikt leefgebied vormt, egel komt veel voor in stedelijk gebied waar veel groen aanwezig is. Echter neemt de kans op verkeersslachtoffers sterk toe en overlast door katten en honden. Door hier bij de inrichting rekening mee te houden (bijv. faunatunnels) kan dit zoveel mogelijk beperkt worden. In de uitvoeringsfase moet voorkomen worden dat egels worden gedood, door rekening te houden met o.a. winterslaap, werkrichting en door voorafgaand inspecties uit te voeren.

Ook zijn op de struikrovers en camera's algemene soorten muizen en ree waargenomen. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Bovendien blijft in de nieuwe situatie geschikt leefgebied aanwezig (met name voor de muizen) en is in de omgeving veel alternatief leefgebied aanwezig.

Andere soortgroepen

Beschermde soorten uit andere soortgroepen zoals planten en dagvlinders en vissen worden op basis van de verspreidingsgegevens en de kenmerken van het plangebied niet verwacht.

5 BEHOUDENSWAARDIGE ELEMENTEN / NATUURWAARDEN

Een aantal natuurwaarden binnen het plangebied zijn waardevol en dienen indien mogelijk behouden te blijven. Bij aanwijzing van deze natuurwaarden is niet alleen rekening gehouden met de daadwerkelijke waarde voor de natuur (biodiversiteit) maar ook met het esthetische aspect.

De meest noordelijk gelegen inham vormt door zijn hoogteverschillen, grote brem- en braamstruwelen en verscheidenheid aan andere vegetatie waarschijnlijk belangrijk habitat voor verschillende soortgroepen als wilde bijen, vlinders en vogels (Fig. 5, Foto 10). Bovendien is bloeiend bremstruweel in het vroege voorjaar esthetisch aantrekkelijk (belevingswaarde). Indien het braamstruweel gehandhaafd blijft, biedt dit de mogelijkheid voor bewoners van de nieuwe wijk om bramen te plukken.

De rij beuken direct ten noorden van deze inham is ook aantrekkelijk om te behouden (Fig. 5, Foto 11). Wanneer het bos ten noorden van deze beukenrij zou verdwijnen blijft de inham in enige mate beschermd tegen de koude oordenwind als de beukenrij gehandhaafd blijft. Bovendien worden deze beuken esthetisch alleen maar aantrekkelijker naarmate ze ouder worden.

Foto 10. De meest noordelijke inham met brem- en braamstruweel.

Foto 11. Beukenrij direct ten noorden van de meest noordelijke inham.

Ook de bomenrij ten noordoosten van het bosgebied is interessant om te behouden (Fig. 5). Deze rij bestaat uit verschillende soorten waaronder enkele oude eiken. Deze bomen hebben zowel esthetische als ecologische waarde.

Naast bovengenoemde natuurwaarden zijn er nog meer elementen in het gebied aanwezig die mogelijk interessant zijn om te behouden zoals oude of mooi gevormde bomen. Daarnaast dient ook rekening te worden gehouden met elementen/arealen die voor beschermde soorten van belang zijn. Zie hiervoor de bevindingen van het natuuronderzoek (hoofdstuk 3, 4 en 6).

Figuur 5.1. Behoudenswaardige natuurwaarden binnen het plangebied zoals de beukenrij (blauw), de bomenrij met oude eiken (groen) en de meest noordelijke inham met struweel en hoogteverschillen (rood).

6 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Op basis van het onderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied een functie heeft voor vleermuizen, eekhoorn, egel en steenmarter. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aandachtspunten met betrekking tot de relevante beschermde soorten. Tevens is de eventuele noodzaak voor een ontheffingsprocedure in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen.

In de tabel is te zien dat mogelijk ontheffing nodig is voor verschillende soorten. Of ontheffing daadwerkelijk nodig is, is afhankelijk van het definitieve ontwerp van het gebied en of daarbij voldoende rekening kan worden gehouden met aspecten die van negatieve invloed zijn op de soorten (zie kolom toelichting). Het is daarom van belang om dit bij de totstandkoming van het definitieve ontwerp nader af te stemmen met een deskundig ecoloog en eventueel met het bevoegd gezag (provincie).

Tabel 2. Overzicht van de conclusies en vervolgstappen per aangetroffen soort(groep).

Beschermingsregime	Soort (groep)	Ontheffing nodig	Bijzonderheden / toelichting
Vogelrichtlijn - Jaarrond beschermde nesten	Roofvogels en uilen (o.a. boomvalk en ransuil)	Nee	Geen waarnemingen die wijzen op aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten.
Vogelrichtlijn – categorie 5 nesten	Bosuil / spechten / o.a. mezen	Nee	Plangebied vormt leefgebied/jachtgebied van bosuil, leefgebied grote bonte specht, groene specht en andere cat.5 soorten als mezen. Door aanwezigheid van alternatief leefgebied en in de omgeving en behoud van leefgebied in de nieuwe situatie is er geen sprake van zwaar wegende ecologische omstandigheden.
Overige broedvogels	Algemene soorten als houtduif, merel, vink.	Nee	Mits werkzaamheden buiten de indicatieve broedperiode worden uitgevoerd (circa maart t/m augustus), dan wel door uitvoering van inspecties aanwezigheid van nesten uitgesloten kan worden.
Habitatrichtlijn	Vleermuizen	Mogelijk	Binnen het plangebied zijn van belang zijnde vliegroutes aanwezig. Daarnaast wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied. Afhankelijk van behoud van voldoende geschikt leefgebied en groenstructuren (en de toepassing van verlichting) is ontheffing nodig (zie ook H4).
Overige beschermde soorten	Eekhoorn	Mogelijk	Het plangebied vormt leefgebied voor eekhoorn (minimaal 1 territorium). Enkele waargenomen nesten in bomen hebben de kenmerken van een eekhoornnest (ronde vorm, gebruik van twijgen met bladeren). Afhankelijk van behoud van voldoende geschikt leefgebied is ontheffing nodig (zie ook H4). Ook dient doding van exemplaren tijdens de uitvoeringsfase voorkomen te worden.
	Egel	Mogelijk	Het plangebied vormt leefgebied voor egels. Afhankelijk van behoud van voldoende geschikt leefgebied en verblijfplaatsen, en het nemen van maatregelen om verkeersslachtoffers te beperken is ontheffing nodig (zie ook H4). Ook dient doding van exemplaren tijdens de uitvoeringsfase voorkomen te worden.
	Steenmarter	Mogelijk	Plangebied maakt deel uit van het jachtgebied van steenmarter. Afhankelijk van behoud van voldoende geschikt leefgebied is ontheffing nodig (zie ook H4).

BIJLAGE 1 STEDENBOUWKUNDIGE VO

Concept Stedenbouwkundig plan

↑ schaal 1/5000 19

Franciscus | SVP Architectuur en Stedenbouw + 3585 Landscap Architecten